

Laelia autumnalis (La Llave & Lex.) Lindl. 1831

Synoniem

Bletia autumnalis La Llave & Lex 1825
Laelia gouldiana Rchb. f. 1888

Verspreiding

Bergplateaus in Zuid Mexico van Durango tot Morrelos, voornamelijk op berghellingen aan de Atlantische kant.

Standplaats

Hoogten van 1000-1800 m, epifytisch en lithofytisch, meestal in de volle zon.

Beschrijving

Bulben langwerpige ovaal, tot 8 cm hoog sterker gegroefd naar mate de veroudering. Twee, zelden drie lancet-vormige, leerachtige bladeren tot 15 cm lang.

Bloeiwijze tot 60 cm hoog, 5 tot 9 bloemen in een losse aar aan een licht overhangende draadachtige steel. Doorsnede tot 10 cm, geheel licht wasachtig, kruidig geurend. Bracteeën hoogstens half zo lang als de bloemsteel. Bloemkleur varieert van roze tot donker purper.

Sepalen en petalen ster-vormig gespreid, petalen iets breder ovaal. De drielobbe lip heeft ronde, omhoog gerichte, van buiten witte zijlobben die het zuiltje omsluiten. De voorste lobben zijn aan de voorzijde toegespitst en krachtig roze-purper gekleurd.

Drie gelig paars getekende richels (kielen) sluiten de gele, duidelijk afgetekende keel af.

Variabiliteit

De sterk variërende bloemkleur is aanleiding geweest tot de beschrijving van vele "variëteiten" die nauwelijks taxonomische en praktische betekenis voor het kweken heeft gehad. De mooiste kleur heeft wel de var. *atrurubens*, door Backhouse in 1879 ingevoerd.

Verwisseling mogelijkheden

Wordt nog wel eens met *L. anceps* of ook met *L. superbens* (beide uit Mexico) verwisseld, *L. anceps* heeft echter een-bladige bulben en de bracteeën zijn bijna zo lang als de bloemstengel; *L. superbens* heeft een wezenlijk grotere habitus, de bloemstengel kan een lengte tot 2 m bereiken en is dan ook bijna zo dik als een vinger. Ook bij deze soort zijn de bracteeën bijna zo lang als de bloemstengel.

L. autumnalis en *L. gouldiana* worden tegenwoordig als aparte soorten beschouwd.

Cultuur

Zo mogelijk in korven of zeer goed gedraineerde potten boomschors, Osmunda of Xaxim, dus een substraat dat altijd goed uitdrogen kan.

De plant staat graag licht en zonnig, de leer-achtige bladeren verdragen vrijwel de volle zon, slechts gedurende de midden zomer licht beschaduwden.

Temperaturen moeten in de winterse rusttijd ongeveer 12°C tot 15°C bedragen en mogen in de zomer gedurende de groei rond de 20°C liggen.

In maart begint het groeiseizoen met het uitlopen van nieuwe wortelpunten (dan eventueel verplanten). Deze wortels moeten rijkelijk vocht houden, zonder dat het gehele substraat te nat blijft. Als de nieuwe spruit en de wortelkluif goed aangeslagen zijn kan vanaf mei tot augustus ruim gegoten en bemest worden. Het substraat moet tussen de water giften kort opdrogen. Frisse lucht is zeer gewenst, daar de jonge spruiten zeer gevoelig zijn voor rot.

In september wordt de bloeistengel zichtbaar tussen de bladeren. Nu moet de plant volledig zonnig staan en wordt de watergift langzamerhand gereduceerd en mag de nacht temperatuur tot 12°C dalen.

Na de bloei krijgt de plant een droge periode bij een lagere temperatuur, zonnige standplaats, en hoge luchtvochtigheid. Indien deze op zonnige dagen onder de 60% daalt kan iets geneveld worden.

L. anceps kan onder dezelfde omstandigheden gekweekt worden, maar *L. superbiens* vraagt een andere cultuur.

Kamercultuur is zeer goed mogelijk.

Bloeitijd

November tot januari, 3 tot 3 weken onder koele omstandigheden. Afgesneden bloemen blijven ongeveer 1 week houdbaar.

Wetenswaardigheden

Lealia autumnalis werd in 1836 verzameld door Ross, naar Europa gebracht en bloeide voor het eerst bij Taylor in Parkfield / Liverpool. In haar vaderland wordt zij "Flor de todos los Santos" (Allerheiligen bloem) genoemd, naar het gebruik ervan bij het Allerheiligen feest. Chromosomen aantal $2n = 42, 40, 60$
De naam *autumnalis* = herfstig heeft betrekking op de bloeitijd.

Hybriden

Talrijke intergenerische kruisingen, de eersten:
L. autumnalis x *L. purpurata* = *L. Omen* door Veitch 1896
L. autumnalis x *L. cinnabarina* = *L. Stanislaus* door Charlesworth 1902